

DIRVA

Nr. 147

GRUODIS - DECEMBER 30, 1963

Cleveland, Ohio

1963 METAMS BAIGIANTIS

Didžiųjų agentūrų Associated Press ir United Press International JAV redaktorių apklausinėjimas parodė, kad pačia svarbiausia 1963 m. naujiena -- jie laiko prezidento J.F. Kennedy nužudymą. Iš tikro, televizijos dėka beveik kiekviena Amerikoje šeima prezidento mirtį ir laidotuves pergyveno kaip savo asmenišką tragediją. Tačiau gedulo mėnesiui pasibaigus TIME žurnalas, aprašydamas krašto nuotaikas, tarp kitko pastebėjo: Jis (prezidentas Kennedy) nebus užmirštas, bet paskutinę savaitę daugelis amerikiečių svarstė dėl ko jis turėtų būti prisimename (what he would be remembered for). Mat, šiaip ar taip, prezidentui nepasisekė praveisti per jo paties partijos -- demokratų kontroliuojamą kongresą jokių reformų nei socialinio draudimo (medicare), nei civilinių teisių, nei pagaliau mokesčių srityje. Žinia, jo padaryti pasiūlymai vienokia ar kitokia forma bus ateinančiais metais priimti, bet juos būtų sūdęs ir kitas prezidentas, nes gyvenimas nuolat reikalauja reformų, prisitaikymo prie įsivyravusių nuotaikų, papročių ir sąlygų. Dėl to J.F. Kennedy per trumpai gyveno, per trumpai prezidentavo, kad paliktų savo vardą giliau įspaustą Amerikos vidaus politikos istorijoje.

Atskirai reikėtų aptarti jo užsienio politiką. Turint galvoje technikos pažangą, kuri į JAV prezidento rankas atidavė viso pasaulio išlikimo ar sunaikinimo raktą, jo vienoks ar kitoks sprendimas gali turėti nepaprastos įtakos. Kubos krizės metu jo griežtesnė laikysena gal būtų sudavusi didesnę smūgį Sovietų Sąjungai ir Chruščiovui asmeniškai. Bet prezidentas nepamenuojo ta proga dėl to, kad ji vi-

Vytautas Meškauskas

sai nebuvo numatyta JAV politikos samprotyje. Apie tą samprotį, kuris išryškėjo po Kubos krizės per 1963 metus, prof. James Burnham rašo National Review:

JAV užsienio politika nesanti siekimas kokio nors tautinio tikslo. Ji susidaranti iš įvairių prieštaraujančių tikslų, sudėtų į bendrą mišrainę potokių abstrakčiais šūkiais kaip 'taika' ar 'demokratija'.

Bet jeigu ją stebėsime kelis metus iš eilės, mes galėtumėm įžūrėti tam tikras tendencijas. Tik iš tokio taško išeidami, mes galime kalbėti apie Kennedy administracijos politiką.

Aplamai imant, po antro D. karo išryškėjo trys JAV užsienio politikos elementai:

1. Vakarų strategija, išreikšta Nato sąjunga ir pasiryžimu ginti Vakarų teritoriją, tautas, interesus ir moralines vertybes;

2. Jaltos strategija, pareikšta pačia Jaltos sutartimi, kuri išaugusi iš karo meto prieš Hitlerį sudarytos santarvės. Ja buvę ir esą siekiama sovietų-amerikiečių bendradarbiavimo;

3. "Trečiojo pasaulio" strategija, išreikšta 'dekolonizacija', užsienio pagalba ir Jungtinių Tautų organizacijos rėmimu. Ja siekiama naujo pasaulio.

Prezidentaujant Trumanui, Eisenhoweriui, Kennedy ir dabar Johnsonui galima buvo įžūrėti visus tris elementus, nors kartais dominuodavo vienas ar kitas. 1946 metai sukėlė krizės Rytų Europoje, Graikijoje, Artimuosiuose Rytuose, Kinijoje ir Korėjoje. Jų pasėkoje apie Jaltos strategiją buvo užmiršta. Dominavo Va-

karų strategija, nors ir buvo laikomasi grynios defenzyvinės taktikos.

Kai Rytų ir Vakarų frontai nusistovėjo laike pirmojo Eisenhowerio termino, Vakarų strategija apsilpo užleisdama dominuojančią vietą "trečiojo pasaulio" strategijai ir Jungtinių Tautų stiprinimui. 1956 metų spalio mėn. įvyko Sueso-Vengrijos krizė. Ji parodė: 1. kad JAV sutinka su Rytų Europos status quo (nusistovėjusia padėtimi), 2. kad JAV vengia tiesioginio susirėmimo - susidūrimo (confront) su sovietais ir 3. kad JAV sutiktų paaukoti Vakarų Europos tautų interesus Trečiojo pasaulio ir susitarimo su sovietais naudai.

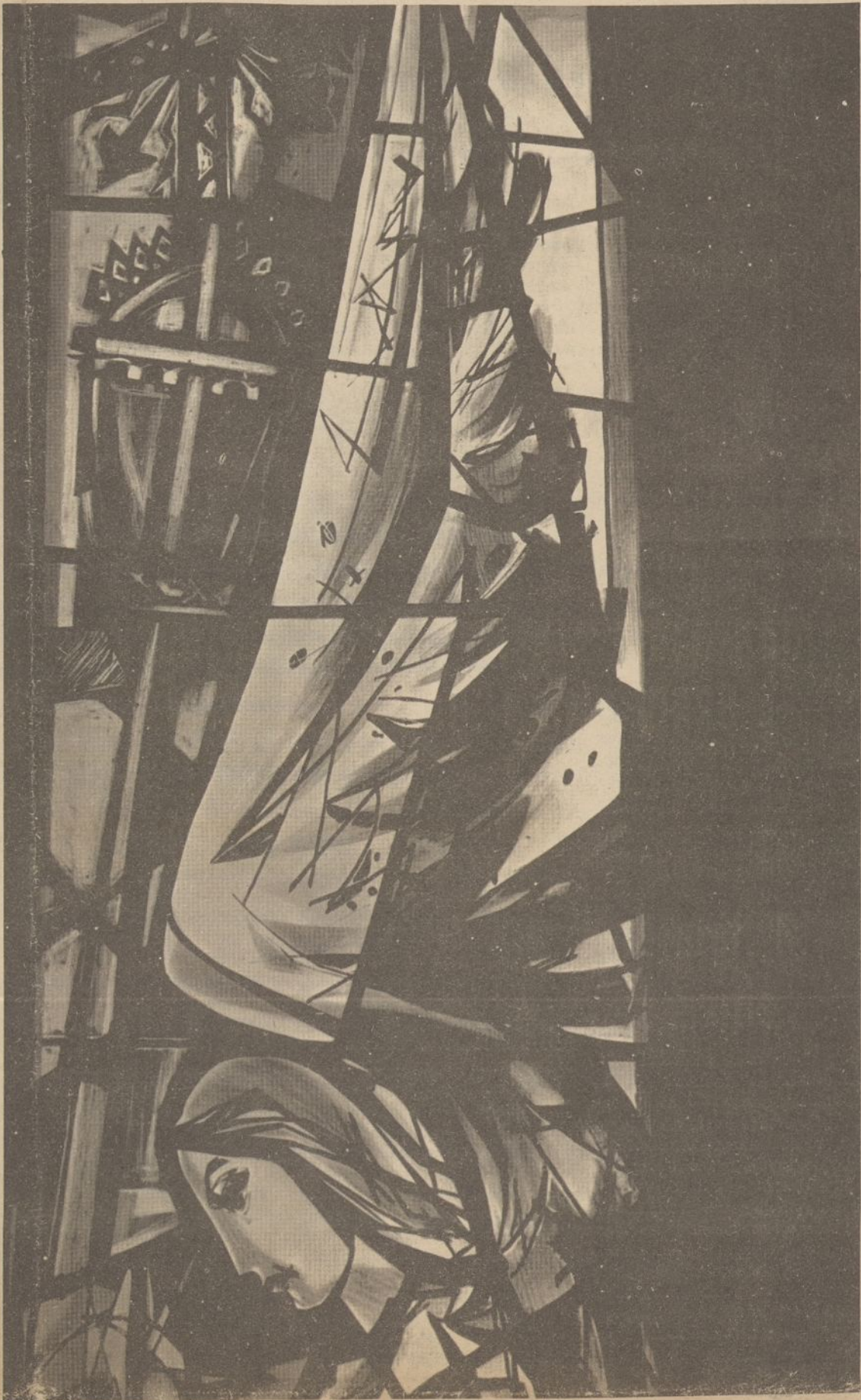
Tokia politika prasidėjusi po Sueso-Vengrijos krizės. Ji buvo kiek apsilpusi laike antrojo Eisenhowerio termino, bet atgaivinta ir paspartinta, Kennedy tapus prezidentu.

Atgaivinimas Jaltos strategijos buvo svarbiausias Kennedy administracijos pasiekimas. Jaltos strategija yra parenta idėja, kad galima surasti bendrą kalbą su sovietais, o toji bendra kalba prives netprieamerikiečių - sovietų viešpatavimo visame pasaulyje ir kad tai yra vienintelis būdas apsaugoti taiką ir sukurti pasiturinčią pasaulio bendruomenę.

Todėl Jaltos strategija reikalauja kantriai pakęsti visas sovietų provokacijas, išvengti tiesioginės kovos su jais, ir nuolat siekti santykių įtempimo sumažinimo. Toks tai buvo pagrindinis motyvas Kennedy programoje, ir ne tik tiesioginiuose santykiuose tarp Maskvos ir Washingtono. Susitarimas dėl Laos 'troikos' buvo nusileidimas sovietams, nusileidimas sovietų grasinimams ir Trečiojo pasaulio idėjai buvo išreikštas atsisakymu paremti Kiaulių įlankos invaziją į Kubą. Ir JT karo ekspedicijos rėmimas prieš Katangos valdovą Tschombe buvo išraiška nenor tiesioginiai susidurti su sovietais. Berlyne buvo pakęsta 'siena' ir įvairios provokacijos betinkamo atsakymo. Pasitraukimas iš frontų įgavo spartos -- lėktuvai ir raketos buvo atitrauktos iš Turkijos, Italijos, Anglijos, Afrikos ir Ispanijos. Kariuomenės daliniai sumažinti Europoje ir Azijoje.

Tuo tarpu ieškojimas sričių susitarimui buvo toliautęs. Susitarta dėl dalies atominį bandymų uždraudimo. Per pirmą savo valdymo mėnesį Johnsonas neparodė jokio noro nutrūkti nuo tos linijos.

Iš tokios politikos šaliniųkų taško žiūrint, ji atrodo realistišė ir patraukli, nes veda prie dviejų pasaulio likimą lemiančių galybių susitarimo. Iš Kremliaus požiūrio tokia politika irgi atrodo realistišė ir patraukli: jie ją laiko geriausiu metodu mus pa-

VYTAUTAS K. JONYNAS

Angelas (vitražo detalė).

PAVERGTŲJŲ SEIMAS REIŠKIA VILTĮ, KAD LAISVĖ, PAGALIAU, PAIMS VIRŠŲ

Kaip kasmet Kalėdų ir Naujųjų Metų išvakarėse, taip ir šiemet Pavergtųjų Seimas, kaip savo tautų autentiškas balsas laisvajame pasaulyje, išleido atsišaukimus į savo tautas. Kalėdų atsišaukimas per Laisvosios Europos Radiją ir per kitas radijo stotis buvo perteiktas gruodžio 23-24-25 dienomis albanų, bulgarų, čekų, estų, latvių, lenkų, lietuvių, rumunų ir vengrų kalbomis, o Naujųjų Metų atsišaukimas -- gruodžio 31 ir sausio 1 dienomis.

Kalėdų atsišaukime Pavergtųjų

laidoti, baigia James Burnham.

Jei tokioje būklėje galima kuo džiaugtis, tai ne bent tuo faktu, kad, liaudiškaiariant, Dievas (Nukelta į 2 psl.)

Į TARPTAUTINĘ MOKSLO AKADEMIJĄ PRIIMTI 4 LIETUVIAI MOKSLININKAI

Gruodžio 7-8 d. Paryžiuje įvyko metiniai posėdžiai Tarptautinės Mokslo Akademijos (Académie Internationale Libre des Sciences et des Lettres) kuri jungia apie 400 Vidurio ir Rytų Europos mokslininkų, esančių laisvajam pasauly. Ši akademija, prof. J. Baltrušaičio ir prof. A. Greimo pasiūlymu, naujais savo nariais vienbalsiai išrinko mūsų mokslininkus: dr. M. Alseikaite-Gimbutienę, dr. J. Girnį, dr. M. Jesaitį ir dr. V. Pavilaną. Prof. J. Baltrušaitis padarė pranešimą apie lietuvių kultūrinės institucijas, įsteigtas užsienyje po antrojo pasaulinio karo. Posėdžių metu buvo išstatyta "Knygų Lentyna" ir visi iki šiol išleisti lietuviškosios enciklopedijos tomai, kurie posėdžių dalyviams paliko didelį įspūdį.

Seimas pažymi, kad "šiandien jūs pavergtieji broliai, jungiatės dvasia su viso pasaulio geros valios žmonėmis. Ir nors pavergtėjas per eilę metų bando išrauti Kalėdas iš jūsų širdžių, veltui jo pastangos. Religija sovietų pavergtioj Europoj tebėra galinga tvirtovė, kai komunizmo sienos aižėja". Toliau Kalėdų atsišaukimas pažymi, kad kalėdiniai sveikinimai glaudžiai siejasi su asmens teisių vykdymu. Asmens teisių apsauga įgauna vis daugiau paramos. Jungtinės Tautos neseiniai aiškino religinės laisvės padėtį Pietų Vietname. Pavergtųjų Seimas padarys viską, kas jam įmanoma, kad Jungtinės Tautos toki pat religinės laisvės padėties aiškinimą padarytų ir Centro bei Rytų Europos kraštuose.

Naujųjų Metų atsišaukime Pavergtųjų Seimas primena, kaip palankius pavergtųjų laisvės siekimams reikšinius komunistinių valstybių tarpusavio suskilimą, sovietinio jaunimo nusivylimą sovietine sistema, taip pat sovietinės ūkio, ypatinai žemės ūkio, sistemos bankrotą. "Chemikalų gamybos didinimas sovietinių vergų nepadarys našaus ūkio ūkininkais". Seimas įsipa-reigoja padvigubinti savo pastangas į laisvąsias valstybes, kad jos suaktyvintų savo politiką ir savo paramą pavergtųjų valstybių ne-

priklausomybei ir asmens teisėms atstatyti. Pabaigoje atsišaukimas išreiškia visuotinę viltį, kad "laisvė, pagaliau, paims viršų".

Mirė prof. K. V. Banaitis

Kalėdų dieną, gruodžio 25, staiga mirė muzikas, kompozitorius Kazimieras Viktoras Banaitis.

Tai buvo plataus išsilavinimo, aukštos muzikinės kultūros atsiekusi asmenybė. Kurį metų buvo Lietuvos Konservatorijos direktorius. 1938 m. pakeistas į profesorius. Konservatorijoje daugiausia dėstė muzikos teoriją, pedagogiką ir fortepijoną.

K.V. Banaičio muzikai pašvęstas gyvenimas krypo į liaudies dainų harmonizavimą. Jo darbams pristatyti visuomenei buvo suruošti dar Nepr. Lietuvoje net trys koncertai.

Jam likimas nebeskyrė laiko sulaukti ir pamatyti jo operos -- Juratės ir Kastyčio pastatymo.

K.V. Banaičio mirtimi nustojo vieno iš stambiausių lietuviškos dainos ir muzikos asmenybių.

Vilties Draugijos nariams, Dirvos rėmėjams ir bendradarbiams ir visiems geros valios tautiečiams linkime viltingesnių Naujų Metų.

Vilties Draugijos Valdyba
ir Dirvos redakcija

-- Kokią sriubą teks srėbti ateinančiais metais?...

TREMTIES STUDENTIJĄ IR KOMUNISTINIĄ MITĄ

Viliaus Braženo kalba pasakyta Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavime

New Yorke 1963 m. lapkričio 29 d.

(3)

Mirties ar gyvybės konflikte su Sovietais mažiau pasiturinčių South Carolina college studentų tik 4% būtų už pasidavimą, gi turtingame Davidson -- 14%, Negrų dominuojamame Howard -- 21% už pasidavimą, žydų dominuojamame Brandeis -- 48%, ir privati Reed kolegija, nesektarinė, garsi kaip progresyvaus auklėjimo pionierė, pagal mėtus studentų Review davinis turi 60% studentų pasiryžusių pasiduoti sovietams, jei grėstų rimtas konfliktas.

Nežiūrint mito apie JAV negro linkimą į komunizmą, tas pats tyrimas rodo stiprias antikomunistines - patriotines tendencijas negrų studentų tarpe -- daug stipresnes, negu didelėje dalyje baltųjų.

Studentija -- amerikiečiai ir užsieniečiai -- būtų pirmas kovos laukas, kuriame tremties studentas, apsiginklavęs faktais, apsišarvavęs pasiryžimu bei vėdinąs jaunoje širdyje šimtmečiais degančio troškimo stovėti, kalbėti ir kovoti už tiesą, galėtų ir turėtų atkakliai susidurti su žmonių ir žmogaus priešu -- komunizmu.

Priešas turi stiprius prietelius mokslo šventovėse, ir todėl kova nėra jau taip lengva. Ne paslaptis, jog reikia daug drąsos atsistoti ir pakelti balsą ne prieš savo kolegas, bet ir prieš akademinio pasaulio galinuosius. Tie, kurie yra pabandę, karčiai patyrė, jog save besivadinaus liberalutironiškai užgindys tau kalbos laisvę, jei nepritari jam, jog šaltas ir pagarbus akademikas apsiropojęs apšauks tave fanatiku, jei pamatys, jog tu esi informuotas; jog ne vien Hitleris naudojo knygų deginimą kaip būdą tautai nusmegininti. Tačiau per dažnai akademiniame pasaulyje mes girdime pareiškimų, per dažnai matome veiksmų, į kuriuos net Vilniaus ar Kauno studentas neiškęstų nere-

agavęs bent jam prieinamų būdų, tad juo labiau laukina, jog laisvame krašte, laisvas tremties studentas savo laisvę dažniau ir veiksmingiau pasinaudotų.

Atrodo laikas kiekvienam iš mūsų pritaikyti mūsų gyvenime Mahatma Ghandi apsisprendimą: "Aš nesibijosi nieko šioje žemėje išskyrus vieną Dievą. Aš nugalėsiu netiesą tiesos pagalba, Kovodamas prieš netiesą būsiu pasiryžęs nukentėti bet kuriuo būdu."

Didžiausia šių laikų netiesą yra raudonoji tironija ir jos pasėka -- vergija. Pasaulis didelis, ir jame daug kentėjimo. Tačiau jauna širdis, kaip daugelio kartų istorija įrodė, yra didesnė už pasaulį ir didesnė už jo kentėjimus. Aš neabejoju, jog šių dienų jaunimas, ypač mūsų lietuviškasis jaunimas, yra priaugęs istorijos šauksmui.

Su didvyriams skirtu pasididžiavimu sutikome žinią apie laisvės tunelį, studentų iškastą po Berlyno sieną. Vokiečiai ir užsieniečiai studentai paaugėjo semestro laiką ir lėšas skirtas mokslui, iškasti laisvės tunelį kelioms dešimtims pavergtųjų išgelbėti. Jeigu būtų įmanoma iškasti tunelį į Lietuvą, pro kurį mes galėtume arba tautai laisvę nunešti, arba tautą į laisvę išvesti, veik kiekvienas iš mūsų čia, aš neabejoju, atsiskaitytume ir paaugtume daug, daug daugiau, negu anie herojiški Vakarų Berlyno studentai.

Mes galime prisidėti prie Lietuvos laisvės tunelio kasimo. Tik tas laisvės tunelis, nėra taip apčiuopiamas, kaip anas Berlyne, nėra toks dramatiškas, bet ir tiek aukų nereikalauja. Būti Lietuvos laisvės tunelio kasėju tereikia apsispręsti už įsijungimą į kovą prieš netiesą, į kovą už laisvę. Bolševikų propaganda bando išbraukti žodį "laisvė" iš pasaulio žodyną, iš valstybininkų kalbų, iš spaudos vedamųjų, į visur pakeičiant žodžiu "taika", kuris mums ir jiems, tarp kitko, reiškia ne tą patį.

Kūnas be kraujo -- tik lavonas, kuris neišvengiamai pavirsta į dulkių krūvą; taip ir taika be laisvės ir teisingumo pavirsta į krūvas karo griuvėsių. Tai tik apgaulė, kuri manąją kartą staiga pažadino dviejų karų trenksmų ir ugnimi.

Gražus dalykas "taikos korpas", tačiau manau, jog tremties studentija turėtų duoti impulsą laisvės korpiui. Mūsų mažą? Ir taip ir ne. Pagal U.S. News & World Report, 1945-1960 metais, savo namus paliko ir gyvybę rizikavo 16,5 milijono tremtinių, jų tarpe 200,000 pabaltiečių. Jeigu keli šimtai ar tūkstančiai biblinių izraelio išeivių trimių trenksmų sugriovė Jerichono mūrus, kokie mūrai atlaikytų, jeigu 16,5 milijono pasaulio tremtinių sutartinai sušuktų: LAISVE!

Sutinku, jog tai tik nereali svajonė. Daugelis tremtinių laisvės kovos išsižadėjo, anot Vinco Kudirkos, "dėl trupinio aukso, dėl skanios sriubos šaukšto", kiti pasirinko neutralumą -- tą kirmos ir daržovės ideologiją. Tremti, užsižadę laisvojo pasaulio žaisliukais, nepakelia galvos į dangų, tad nemato raudonojo debesies slenkančio link laisvojo žmogaus sodybų. Jie primena tuos vaikučius, kuriuos teko matyti Karo Muziejaus sodelyje, Kaune, 1944 metų vasarą, prieš pat paliekant miestą. Frontas artėjo valandomis, patrankų dundesys girdėjosi kur tai už Palėmono, gi porą vaikučių, pritiptę prie žemės, kapstosi sau šaukštu žvyre, žarsto marga spalvius akmenėlius ir žyposi nerūpestingai žypsniu. Palaiminti mažutėliai...

Jeigu negalime šaukti laisvės šūkio sutartinai, kalbėkime už laisvę bent pavieniui, ir kiekvienas pradėdamas nuo savęs, organizuokime asmeninį laisvės korpusą, jei tik ir iš vieno žmogaus.

Ar tai pavieniui ar organizuotai, mūsų veiklos tempai pakeisti būtina kiek galint greičiau baigti "jubiliejinę ir statutinę veiklos" stagnaciją ir pereiti į darbinių veiklų. Mading mes per daug laiko ir energijos skiriame statutų rašymui ir permažai svarstymui, ką ir kaip mes galime padaryti šiandien, ir kas padarytina rytoj.

Pagal himno žodžius: "Iš praeties Tavo sūnūs te stiprybę semia", mes be perstojo švenčiame sukaktis ir jubiliejus praeties įvykiams paminėti ir iš jų stiprybės pasisemti, ir todėl nebeturime laiko įvykiams paveikti ir ateičiai kurti. Tad darosi neramu pagalvojus, jog mes, ne-

daug teprieddami nuo savęs, o tik nuolat sendami iš praeties, išsėmsime visą praeties stiprybę...

Aš žinau, jog jūs, jaunosios akademikės ir jaunieji akademikai, jaučiate pareigą mūsų tautos ir žmonijos stiprybės šulinį papildyti savo jaunatviškais darbais. Jūs ne kartą sugėdinate mus, vyresniąją kartą, drąsiais ir lakiais sumanymais ir jų organizuoti ir ryžtingu įvykdymu. Nors ir sugėdinti jūsų darbais, mes jumis didžiuojamės. Tačiau -- kas veža, tam ir krauna. Jau šis suvažiavimas ir jam parinkta tema aiškiai rodo, jog jūs dar didesniems darbams užsimoję esate. Tik reikia tikėtis, jog didiems darbams pradėti jūs ne lauksite vadų iš senosios kartos. Reikia suprasti, jog senieji vada, kaip ir senieji meistrai, purtos naujų įrankių ir metodų, kadangi tie jiems svetimi. Pagaliau nepamirškite, jog negalima reikauti iš senųjų to, ko tegalima laukti iš jaunimo. Senimas turi teisę būti pavargęs: nekuriu mūsų senųjų vadovų dar būdami jūsų amžiaus pradėjo laisvės kovą, rusų caro pogrindyje ir tęsė ją bolševikų ir nacių pogrindžioose.

Tad, jeigu jaunoji karta, kuri yra vadų karta, negali susilaukti energingo vadovavimo iš vyresniųjų, turi bent džiaugtis, jog gali pasinaudoti jų neįkainojamu ir nepalyginamu patyrimu kovoje už laisvę.

Atrodo tremties studentijos veikla, siekiant komunistinių mitų griovimo, būtų naudingiausia ir sėkmingiausia srityse, kur ji, studentija, savo jaunu pobūdžiu ir potencialu natūraliai tinka. Visų pirma -- iškelti jaunų minčių ir siūlymų laisvės kovai vesti.

Iškelti lietuvišką trispalvę prieškomunistiniuose amerikiečių akademikų sąjūdžioose, kaip pav. Young Americans for Freedom org-je, ar net nepolitines org-se, tuom nuolat laikant Lietuvos laisvės bylą būsimų krašto vadovų akyse.

Išnaudoti esamus ryšius ir užmegsti naujų su čia studijuojančiais akademikais užsieniečiais.

Suorganizuoti Lietuvai nepalankios propagandos sekimą ir reagavimą į ją, ar bent talkininkauti siame darbe mūsų vadovaujančioms organizacijoms.

Surasti būdus veiksmingai talkininkauti Laisvės Rezoliucijų Komitetui, gal net sudarant ad hoc komitetus studentų organizacijose.

Toliau vystyti "Lituanus", padarant jį vienu iš pagrindinių raudonųjų mitų griovėjų.

Pavieniai ir organizuotai talkininkauti mūsų paviniams veikėjams ir organizacijoms laišku spaudai ir valstybininkams rašymu anglų kalboje.

Talkinti lietuviškai spaudai vertimais iš amerikiečių prieškomunistinės spaudos ir knygų apžvalgomis, idant mūsų visuomenė, pagal išmintingą romėnų posakį -- "Išgirstina ir antroji pusė" -- būtų labiau informuota ir iš kitos, vadinamos dešniosios, pusės. Didžiama spaudos ir radijo, ir ypač televizija, kaip daugelis patyrė, nesugeba duoti nešališkos informacijos.

Drąsiai ir garsiai, tremtinio akademiko vardu, kelti balsą Amerikos akademiniame pasaulyje už pavergtųjų laisvę, prieš dvejojo masto taikymą komunistams ir jų aukoms, prieš akiplėšišką komunistinių mitų sklaidimą. Trem-

tiniai studentai, jau kaip tik, vien savo buvimu, griaua pagrindinį komunizmo mitą, jog komunizmas reiškia pažangą ir gerbūvį.

Atstovauti mūsų lietuviškąją visuomenę tremtyje ir mūsų tautą vergijoje visur ten, kur reikia aukštos kokybės ir dinamiško atstovavimo.

Nagrinėti, ištirti gimnazijų istorijos ir socialinių studijų vadovėlius, ieškant juose dažnai brukamos prososietiškos propagandos. Surinktą medžiagą per mūsų spaudą patiekti lietuviškai visuomenei ir jos nuožūdrai bei veiksmui. Tuo būdu užgniaužtume Sovietų mitologijos sklaidimą vaikų tarpe.

Žinia, jog studijos nepalieka daug laiko, tačiau mes visi turime tam tikrus laiko rezervus, kuriais disponuojame. Tikiuosi, studentija savo laiko rezervus nukreips į Laisvės Kovą!

Tik neatidėliokime įsijungimo kovon. Atsiminkime Winstono Churchillio įspėjimą knygoje "Bekylanti Audra":

"Jeigu nekovosi už tiesą tada, kai lengvai gali laimėti be kraujo praliejimo; jeigu tu neko-

vosi tada, kai tavo pergalė gali būti užtikrinta ir neperbrangi; gali ateiti laikas, kai turėsi kovoti visoms sąlygoms veikiant prieš tave ir tik menka viltimi išlikti. Gali būti net blogiau: tau gali tekti kovoti be jokios laimėjimo vilties, nes, pagaliau, geriau žūti, negu gyventi vergu".

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS.

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, buvę

PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT

klijantai kreipiasi į

p. CHODERĄ

Tel. HI 2 - 4840

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice ir paskelbta U. S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608

Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629

Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Ištaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS
Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NĖS DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

SIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NĖS IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUSKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrių baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, motelams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Mutual Federal Bendrovės rekordas

MOKAME
4 1/2%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanuskas, Pres.

1963 METAMS BAIGIANTIS

(Atkelta iš 1 psl.)

kiaulei ragų nedavė. Laimingai pergyvenusi Vengrijos ir Kubos krizes, Sovietų Sąjunga tačiau susidūrė su vis didėjančiais sunkumais namuose. Tenka prisiminti, kad sovietinė sistema tuo pranašesnė už Vakarų, kad joje galima sutelkti visas jėgas kuriam nors tikslui siekti. Milijonai ūkininkų ir žemės ūkio darbininkų žuvo ar turėjo nepaprastai skursti, nes visos pastangos ir visi resursai buvo skirti karo pramonei.

Buvo paleisti "sputnikai", su sprogdintos milžiniškos bombos, tačiau... pristigta tokio kasdieniško dalyko kaip duonos. Bombomis galima apšinti amerikiečių pacifistus, bet jos nedaro įspūdžio šimtams milijonų kiniečių. Bombomis negali susitvarkyti ir su Afrikos džiunglių gyventojais. Pagaliau, bent truputis laisvės, duotas po Stalino mirties, sužadino liaudies apetitą ir dar didesnei laisvei. Vienu žodžiu, Kremlius pats pergyvena sunkią krizę, iš kurios išsikapsyti jam reikalinga Vakarų parama. Ir atrodo, kad Vakarai su JAV priešakyje padės jam savo kreditais, nors tai ir nelogiška. Maža to, Valstybės sekretorius Paryžiaus NATO konferencijoje pareiškęs, kad Vakarai turi remti sovietus jų nesusiipratimuose su kiniečiais. Tiesa, tai buvo paneigta, tačiau tokį pranešimą iš amerikiečių pareigūno lūpų girdėjo per 50 korespondentų! Aiškinama, kad korespondentai nesupratę, kad apie tai jie neturi rašyti...

Apie tai skaitant su ilgesiu prisimeni buvusio prezidento Harry S. Trumano samprotavimus sovietų-vokiečių karui prasidėjus 1941 m. birželio 24 d., Tada senatorius Trumanas pasakė:

"Jei mes matysime, kad Vokietija laimi, mes turėtumėm padėti Rusijai. Jei Rusija laimėtų, mes turėtumėm padėti Vokietijai. Tuo būdu mes leistumėm jiems patiems išsisukti".

Panašios mintys anais laikais buvo nuoselėjamos ir Lietuvoje. Tada, kai Vokietija pažūrą ga-

DIRVA

 ★★★
 THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

 Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
 Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
 VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

 Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
 pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
 išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

 Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
 R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ATSAKOMYBE PASISKIRSTANT

"Mūsų visuomenėje visuomet reiškėsi žmonės, siekę pabėgti nuo atsakomybės suradus paprastą išeitį, patrauklų šokį ar jiems patogų atpirkimo ožį."

John F. Kennedy

Naujųjų Metų išvakarėse linkėjimai sninga, kaip sniego žvaigždutės. Kiekviena tų žvaigždutė yra kitos formos ir nerasi nei vienos tokios pačios. Taip ir linkėjimai yra ne tik gražiose formose sudėti, bet ir jų mintys išreiškia įvairias viltingas, kad ir kartais negyvenimiškas svajones.

Laikraščiai linkėjimų paskleidžia ne tik švenčių ir Naujųjų Metų proga. Prasmingų ir gyvenimiškų linkėjimų rasime kiekviename laikraščio numeryje.

Gal tai todėl, kad juose atsispindi visuomenės nuotaikos, gal todėl, kad daugelis laikraščių supranta savo uždavinį ryšiams tarp visuomenės nuotaikų ir visuomeninio gyvenimo vairuotojų palaikyti. Tas ryšinio uždavinys nėra toks jau paprastas. Svarbu, žinoti, kaip ta misija suprantama ir kaip ji prisimama. Svarbu taip pat išaiškinti, kad tas ryšinio vaidmuo neprasideda ir nepasibaigia bendradarbių pasišnekėjimu. Laikraščio atsakomybė siekia žymiai toliau, nei atspausdintas žodis pasako.

Miręs JAV Vyr. Teismo narys Robert Jackson savo laiku yra pasakęs, kad "ne vyriausybės pareiga sulaikyti piliečius nuo klaidų, bet piliečių pareiga yra sulaikyti vyriausybę nuo klaidų".

Visuomenė, savo nuomonę galėdama išreikšti per spaudą, yra tiek tvirta savo nusistatymuose ir tiek įtakinga savo reikalavimuose, kiek ji supranta to spaudos ryšio prasmę ir jo įtaką ne tik idėjų iškėlime, bet ir jų vykdyme. Oto ryšio prasmė savo esmėje remiasi sanpročiu, kad tauta ir visuomenė yra svarbiau už paskirą žmogų.

***

Naujų -- 1964 metų, išvakarėse, kokius viltigus žodžius, kokias gražias idėjas beskleistume ir belinkėtume, visi gerai žinome, kad lietuvių visuomenės, jos vadovų laukia tie patys sunkiai įvykdomi uždaviniai, reikalaujant tvirtos valios, tolerancijos, gilesnio vieno kito supratimo, vaikščiojant tobulybės reikalavimų ir gyvenimiškų galimybių takais.

Visos gyvosios ir aktyviosios lietuvių visuomenės jėgos savo tyra širdim ir gera valia jungiasi į vieną šventą ir nenugalimą linkėjimą: kas kart didėjančiu atsakomybės jausmu, tos atsakomybės našta protingai pasiskirstant ir ją suprantant, veikiant, kuriant ir planuojant, prieš akis turėti šviesų ir tyrą tikslą -- Lietuvos laisvę. To tikslo siekiant, neatmetini jokie linkėjimai, ar jie skelbiami vienkartinę, tradicinę proga ir forma, ar jie geros valios iškeliami kiekvieną dieną ir kiekviena proga.

Gražiausių linkėjimų sulaukę, širdyse gal dar gražesnių linkėjimų pulsą išgyvendami ir siekdami tuo pačiu atsidėkoti, galime tik pasižadėti, kad šio laikraščio leidėjai, jo rėmėjai ir darbo vykdytojai, užbaigę vieną kalendorinį laiko tarpą, dar glaudesnio bendradarbiavimo keliu su artimomis organizacijomis, jų vadovais, ryžtasi ir toliau eiti lietuvių visuomenės skirtos ir patikėtos atsakomybės keliu.

Visiems gražiai ir atvirai tą kelią supratusiems ir jį rėmusiems iš širdies linkime sėkmingų ir našių 1964 metų. (J.Č.)

ATLYGINIMAS NACIZMO AUKOMS

Apie atlyginimą nacizmo aukoms tremtinių teisininkų suvažiavime Vokietijoje pranešimą padarė Aukštojo Komisar'o Pabėgėliams atstovas, kuris pa-

reiškė, kad Aukšt. Komisar'o su Vokietijos Vyriausybe 1960 m. spalio 5 d. susitarimas yra vykdomas: iš iki dabar paduotų pareiškimų svarstyti prapazintą apie 25,000; iš jų jau išspręsta virš 2000; išspręstųjų tarpe yra patenkintų ir atmetų; bet vieniems ir kitiems duodama tei-

Prof. dail. Vytautas K. Jonynas savo vitražų studijoje.

VYTAUTO K. JONYNO KŪRINIŲ PARODA FORDHAM UNIVERSITETE APLANKIUS

VYTAUTAS IGNAS

Tik įžengus į parodą, pasitiko maloniai šypsodamasis, baltais plaukais, kaip visuomet energingas V.K. Jonynas. "Ačiū, kad neužmiršote manęs" ir, pasikeitus keliais žodžiais, V.K. Jonynas dingio lankytojų būryje.

Fordham Universitete New Yorke įvykusiojo V. K. Jonyno dailės kūrinių parodoje dail. Vytautas Ignas kalbasi su prof. dail. Vytautu K. Jonynu. Vyt. Maželio nuotrauka

sė skystis.

Pagal pranešėją, pasitaiko pareiškimų, iš kurių nėra lengva nustatyti ar pareiškėjas priklauso atlyginamųjų kategorijai, ar nepriklauso; be to, patys pareiškimai ateina dažniausiai neapdirbti (nevykusiai užpildytos blankos, neapdirbti reikalingi įrodymai ir t.t.); visa tai irgi apsunkina jų išsprendimą ir nuvilkina; šiaip, kaip jis dar pasakė, yra vilties, kad sekančių metų pradžioje parlamentas priims dabar veikiančio įstatymo nacių aukoms atlyginti pakeitimą, kuris sulauks nukentėjusių dėl tautybės su kitomis nacizmo aukų grupėmis ir kt.

tūra.

Kataloge Fordham Universitetas gražiai pristato Vytautą K. Jonyną parodos lankytojams. Čia atpasakota visa jo biografija, išvardyti moksliniai diplomai ir meniniai laimėjimai įvairių kraštų parodose, kurių V.K. Jonynas turėjo nemažai.

Išsiskirstė parodos lankytojai. Kokia tyluma, -- kokia rimtis! Atsidusau ir tik dabar kaip reikiant, niekieno netrukdomas, pradėjau įsijaušti dail. V.K. Jonyno kūrybon.

Matau čia penkis medžio raižinius, dvi spalvotas litografijas ir du piešinius. Medžio raižiniai išpildyti meistriškai, "Šv. Antanas" ir "Penktoji Ave, N.Y. Mieste" turi tapybinį aspektą. Ypatingas linijų įvairumas, išpildytas su nepaprastu subtilumu, virpa gyvybe; vykusiai sudėti nenuobodūs tonai, bei pustoniai visumoje sudaro bendrą sidabrinį toną. "Nuėmimas nuo Kryžiaus" 1950 m. turi iliustratyvinį pobūdį; -- šviri linija; kompozicija originali bei dinamiška. "Generolas Koenig" 1947 m. -- realistinis kūrinys, atliktas jautriai, pridodant generolišką pavyzį. "Mano sena tėvynė Lietuva", sukurtas Paryžiuje 1932 m., turi kūbistinę struktūrą. Šiame pastarajame ir "Šv. Antanas" jaučiama lietuvių liaudies meno įtaka.

Vieno laikotarpio spalvotos litografijos: -- "Viešoji biblioteka N.Y. Mieste" 1955 m. "Prūdas parke" 1954 m. ir piešiniai: "Parke" 1953 m. "Alley Parke" 1958 m. atlikti abstraktinėje formoje. Linijų įvairumas ir grakštumas tiesiog virpė virpa, lyg šoktų mėgiamiausia, nesustabdomą šokį. Kur ne kur, jautriai išdėstyti žalsvi ir rusvi plėmukai pridoda minkštumo linijoms. Linijų judėjimai, jų santykiai, bei įtampa suteikia lyrinį atspalvį. Pastarieji kūriniai ypatingai pasižymi savo estetiškumu.

V.K. Jonyno akvarelės yra iš-

baigtos. Jos ryškios niuansų įvairumu, spalvingumu bei meistriška technika. Dominuojančių spalvų numanyti negalima, nes kiekvienas darbas atskiras spalvų žaismas. Šiltame kolorite išpildytas "Saulėgrąžos" 1958 m. -- tai gelsvų ir rausvųjų tonų ansamblis. Nepaprastu techniniu įvairumu niuansuoti pustoniai, vykusiai sudėti tamsių tonų akcentai duoda įspūdį, kad saulė yra sudėjusi viską padaryti savišką stebuklą ir kad ji nieko daugiau nebegalinti, o ruduo jau ateina!

"Rudens lapai" 1959 m. ir "Gėlės" 1959 m. -- lyg tam tikrame sprogimo judesyje sustabdytas veiksmas, lyg tonai netilptų savyje, vienas per kitą spraudžiasi niuansuoti pustoniai. Visas juda spalvomis, "Pavasario lietutis" ir "Pavasaris" -- šio-

se akvarelėse duota daugiau erdvės. Jos pasižymi lengvumu, vyrauja grafinės linijos. Medžių šakos grakščiai tiesiasi ritminiu įvairumu ir judėta juda aukštyn, lyg prašytų daugiaugyviybės. Šilti, šalti nenuobodūs pustoniai jautriai įjungti į grafinių linijų virpėjį.

Vėliausiose akvarelėse "Uolos Maine" 1960 m., "Atspindžiai vandenyje" 1960 m. ir "Audra Cape Cod" 1960 m. -- peizažas darosi abstraktesnis, spalvos niūrėja. Sutelkti intensyvūs, tamsūs plėmai sudaro kūrinio branduolį; tarp jų prasiskverbia kur ne kur stipriai kontrastingos šviesos, kurias švelnina lyriniai spalvingi pustoniai ir gyvybe dvelkiančios bei nervuotai judančios linijos. Šiuose peizažuose jaučiama gamtos galia ir jos mistika. Tai, galima sakyti, yra visų V.K. Jonyno kūrybos periodų (tik grafinės, tiek akvarelės) bendras aspektas.

Atlieta iš aluminijaus skulptūra "Šv. Pranciškus iš Assisi" 1963 m. -- tai stipraus meniškio apipavidalinimo, savito charakterio kūrinys: -- Lengvas judesys, pilnas pakilusios sielos ir religinės mistikos. Formos dinamiškos. Didesnės plokštumos nenuobodžiai pajavainamos savitomis grafiškomis linijomis. Šešėlių, bei linijų santykis nepaprastai apvaldytas ir skoningai patiekta, nežūrint iš kokio šono stebėsi.

Vytauto K. Jonyno kūryba yra originali. Jis aiškiai turi savo išsireiškimo formą. Jo kūryba yra vientisa. Kiekvienas kūrinys tikras. Darbuose jaučiama aukšta meniškioji inteligencija, meniškasis apipavidalinimas, bei stovis dvelkia rimtumu, -- kas būdinga didiesiems kūrėjams. Jo kūryba ne kasdieniška, -- ji paskirta visiems laikams.

Dailininkas pažįsta gamtą, su ja suaugęs, tačiau jos nekopijuoją; jis išreiškia save patį. Nors peizažuose atsispindi gamtos nuotaikos, tačiau žiūrimas stipresnis dvasinis momentas. Jo darbai ekspresyvi, -- dramatiški, mistiški. Kompozicija dinamiška, -- dailininkas ją apvaldo genialiai.

V. K. Jonynas technikos meistras. Kokią medžiagą jis nepaimtų, ją apvaldo iki kraštutinio subtilumo.

V.K. Jonynas

Prūdas parke (akvarelė)

SATISFACTION

**MORTGAGE loan at
ST. CLAIR SAVINGS**

 813 EAST 185TH STREET
 6235 ST. CLAIR AVENUE
 25000 EUCLID AVENUE
 26000 LAKE SHORE BLVD.

V.K. Jonynas

Nuėmimas nuo kryžiaus (medžio raižinys).

V.K. Jonyno akvarelės yra iš-

**SAVINGS DEPOSITS
RECEIVED THROUGH
JANUARY 10th
WILL EARN INTEREST
FROM JANUARY 1st**

WE WELCOME YOUR DEPOSITS

The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

LIETUVOS VAIDMUO LENKIJOS ISTORIJOJE

Šiais metais Lenkija mini valstybės įsikūrimo 1000 metų sukaktį. Istorikai sako, kad Piastų kilmės pirmasis Didžiosios Lenkijos kunigaikštis Mieška 963-992 m. sujungęs savo valstybėje vakarų slavų kiltis išilgai Oderio ir Vyslos.

Pačios didžiosios sukakties iškilnės, be abejo, įvyks 1966 m., nes lygiai prieš 1000 metų Mieška su lenkais priėmė krikščionybę, vedė čekų kunigaikštę Dobravą, o jos kapelionas Jordanas pasidarė pirmuoju Poznanės vyskupu.

Ši Lenkijos sukaktis Lietuvai liečia tiek, kiek lenkai didžiulius ir girsis Lenkijos valstybės senumu, jos ankstyvą krikščionybės priėmimą ir jos išsivystimą į didelę valstybę Lietuvos sąskaiton -- Lietuvos sumažinimu ir pasipuošimu jos laurais.

Pirmiausia pabrėžtina, kad Lenkijos lopšys yra Oderio ir Vyslos aukštųjų erdvė. Tais laikais Vyslos žemupyje gyveno baltai, prūsai ir jotvingiai gyveno iš tisu Vyslos ir Būgos pakraščiu ir žiaurę ir rytus.

Lenkiją į rytus pastumėję vokiečių spaudimas iš vakarų. Varšuva tapo Lenkijos sostine 1596 m., sostinę atkėlus iš Krokuvos, o iki vienuoliktojo šimtmečio Lenkijos sostinė buvo Poznanė. Anksčiau Varšuva, jotvingių žemės pakraščiu ant kairiojo Vyslos kranto ties Būgos intaku, buvo Mozūrų kunigaikštystės sodyba ir prekybos centru. Lenkijos sostinei Varšuvoje įkurti lėmė Lenkijos ir Lietuvos unija (1569 m.).

Ankstyvas krikščionybės priėmimas lenkams davė pagrindą lietuviams vadinti pagonimis iki vėliausių laikų, nors lietuviai yra krikščionys nuo Lietuvos karaliaus Mindaugo laikų. Kalbėdami apie savo krikščionybę, lenkai sąmoningai nutyli faktą, kad pirmajam Lenkijos valdovui 966 m. priėmus krikščionybę ne iš karto visa Lenkija pasidarė krikščioniška, kaip ir Airija šv. Patrikui pirmuosius airius apkrikštijus, bet jie to paties nepripažįsta lietuviams, kad Lietuva yra krikščioniška nuo Mindaugo laikų ir tik nuo 1387 m., kada Vytautas Didysis su Jogaila masiškai krikštijo lietuvius prieš šventosios, skaito oficialia krikščionybės Lietuvoje įvedimo pradžią.

Tačiau dar prieš I Pasaulinį karą, kaip atsimenu, Vilniaus krašte, lenkų klebonams ir sulenkėjusiems dvarininkams vykdant polonizaciją, jie vietos gyventojus lietuvius pravardžiavo pagonimis.

Nuo Liublino unijos laikų (1569) Lenkija ir Lietuva buvo sąjungininkės. Bet, Lenkija buvo labai nesąžininga Lietuvos atžvilgiu. Dar prieš Liublino uniją lenkai pasižymėjo sukta ir klastinga politika. Prisiminkime tik Jogailos kanclerio vyskupo Zbignievo Olesnickio politiką ir Vytautui Didžiajam iš Romos vežtos karališkos karūnos pavogimą.

Lenkai Liublino uniją "išaiškino" lenkiškai taip, kad Lietuva unijai su Lenkija "nustoj" buvusi nepriklausoma valstybė ir ilgainiui tapusi Lenkijos provincija, savo propaganda nuteikė pasaulį taip kaip jiems tiko -- Lietuva liko Lenkijos šešėlyje, ir šiandien mums sunku tai atitaisyti, sunku įtikinti pasaulį klaidingu lenkišku Liublino unijos aiškinimu, kad iki paskutinio Lietuvos ir Lenkijos padalinimo

E. KARNĖNAS

(1795) Lietuva buvo suvereninė valstybė, unijai lygi partnerė su Lenkija.

Nuo Zbignievo Olesnickio laikų lenkai nerausta klastodami istorinius ryšius su lietuviais. Jie buvo lietuvių sąjungininkai, bet, Lietuvai kovojant su Maskva jie teikdavo pagalbą Lietuvai kartu statydami sunkias sąlygas, pav. reikalaujant atiduoti Lenkijai Ukrainos žemes, kas nulėmė Bogdano Chmelnickio vadovaujamos Ukrainos nusišukimą Maskvon.

Lietuva buvo stipriu skydu Lenkijai pridengti iš rytų, karuose su į vakarus besiveržiančia Maskvos kunigaikštija, bet lenkai, būdami lietuvių sąjungininkais, elgėsi taip, kad Lietuva daugiau nuvargtų, susilpnėtų ir taptų visiškai paklusni Lenkijos politikai. Kaip žinome, Lenkijai tai pavyko, bet... ir pati žuvo su Lietuva (1795).

Vėlesnių laikų lenkiškas klastingumas lietuvių atžvilgiu reiškėsi veržlia polonizacija pačioje Lietuvoje, lietuvių įvairiais būdais žeminant, niekinant: pagonimis pravardžiuojant, kaimiečių tauta vadinant, baudžiavą Lietuvoje sustiprinant, Lietuvos kultūrinės vertybės ir religinės šventovės nusiavinant (Aušros Vartai Vilniuje).

Po I Pasaulinio karo, atkurdami Lenkiją, nesiskaitė su lietuvių tauta, kuriai jie tiek daug turėjo būti dėkingi ir kuriai jie tiek daug yra skolingi (už karalius, karvedžius, poetus). Apie tai kalbėba 1920 m. Suvalkų sutarties sulaužymas ir Lietuvos sostinės Vilniaus pagrobimas, "Litwa Srodkova" ir "maištininko" gen. Želigovskio avantiūros priedanga.

II Pasaulinio karo nelaimės, atrodo, turėjo galutinai išgydyti lenkus nuo nedraugiškumo, klastos ir veidmainiavimo lietuvių tautos atžvilgiu. Bet kur tau! Užmiršę ketvirtąjį Lenkijos padalinimą 1939 m. šį kartą jau ne kartu su Lietuva, lenkai ir toliau neraudami stengiasi savo "honorą" išlaikyti lietuvių tautos garbės sąskaiton, Pav., kad paslėpti nuo dabartinės lenkų kartos Adomo Mickevičiaus lietuviškumą, lenkų patriotai, 1942 m. Jeruzalėje išleisdami keletą patriotinių knygelių, vieną iš jų, pavaizduodami Adomą Mickevičių kaip žymiausį lenkų poetą, jo žymiausią poemą "Ponas Tadas" atspausdino falsifikuota pradžia: ne "Litwa, ojezyzna moja...", bet "... ojezyzna moja..." Žodis "Litwa" Adomo Mickevičiaus poemai lenkams yra tiek nemalonus, kad neraudami, sąmoningai praleidžia neatspausdindami, nesiskaitydami su poeto ir autoriaus garbe. Ką jau kalbėti apie tai, kad lenkų visuomenė tik nesužinotų, kad tas "lenkiškas" poetas yra lietuvių tautos dovaną lenkų tautai, kad Adomo Mickevičiaus visa kūryba turtinga tik Lietuvos istorijos temomis.

Tačiau bene būdingiausias lenkų istorijos klastojimas ir nesiskaitymas su buvusia Lenkijos sąjungininke Lietuva Žalgirio kautynėse 1410 m. įvyko dabartiniam lenkam minint Žalgirio kautynių 550 metų sukaktį 1960 m. Mūsų spaudoje savo laiką buvo rašyta, kaip lenkai pavaizdavo lietuvių dalyvavimą Žalgirio kautynėse 1410 m. Minėjimo

rengėjai nesiskaitė su tikrove, dargi pačių lenkų istorikų parašyta. Ir čia jiems rūpėjo ne tiek tikrovė, kiek noras pademonstruoti, jog vieni lenkai krikščionų ordiną sumušė...

Nenuostabu, kad Vavelio muziejaus Krokuvoje lankytojai, jų tarpe ir Amerikos spaudos atstovai (prieš kurį laiką ten lankėsi ir Cleveland Press atstovas T. Andrika), mato Lenkijos didybės liudininkus, tik Lenkijos, kurios geriausiais ir garsiausiais valdovais bei poetais buvo lietuviai, tik Lenkijos, kurios didybės dalimi tikrovėje yra Lietuva, bet lenkų tautos panteonuose gėdingai nuslepia...

BALFO IŽDAS IR SANDĖLIS PAPILNĖJO

Paskutiniu laiku į Balfą Centrą bendrajai lietuvių šalpai prisiuntė pinigų: Los Angeles -- \$1,000; E. Chicago -- \$400; Hartford -- \$600; Boston -- 750; Elizabeth -- \$560; Baltimore -- \$326.

Į Balfą sandėlius didelius rūbų kiekius atvežė Elizabeth ir Hartfordas. Taip pat artimųjų aplinkinių lietuvių sugabeno nemažus kiekius rūbų. Tuo tarpu sandėliuose yra keliolika tūkstančių svarų neblogų rūbų, kurių pakaks bent pusei metų (apie 500 siuntinių).

Balfas labai prašo paaukoti naujų rūbų ar kitų, kad ir vartotų, bet vertingesnių daiktų, kuriuos lietuviai gavo Kalėdų švenčių proga, o kurie nebuvo labai reikalingi. Tie visi dalykai labai praverstų Balfą siuntoms į Sibirą ar į Lietuvą, nes į ten vartotų rūbų negalima pasiųsti. Tos dovanos labai palengvintų Balfą išdą, iš kurio pinigines pašalpas reikia teikti viso pasaulio, ypač Vakarų Vokietijos, neturintiems tautiečiams.

SEKMINGAS BALFO VAJUS NEW YORKE.

Besibaigiant Balfą vajui New Yorke matyti, kad jis buvo sėkmingas: jau atsiliepė 500 aukotojų prisiųsdami arti 5,000 dolerių. Stambesniems aukotojams (arti 400) išsiųsti vieši padėkos lapai, paaukojusiems bent dešimt dolerių ir pageidavusiems -- išsiųstinėti per 50 žodynų.

Piniginės aukos ir rūbai mėsai priimami ir toliau (105 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211).

Kun. L. Jankus

WATERBURY

NAUJA ALT VADOVYBĖ

Neseniai įvykusiame ALT susirinkime sudaryta nauja vadovybė: Adolfas Čampė išrinktas pirmininku, Tomas Matas, Marcelė Andrikytė ir Vl. Varneckas vicepirmininkais, M. Pestienė -- išdininke.

Adolfas Čampe gerai žinomas waterburiečiams kaip didelio takto energingas visuomenininkas ir lietuviškos spaudos talpininkas. Naujoji vadovybė jau pradėjo pasirėngimus Vasario 16 paminėjimui.

SUSIŽIEDAVO

Leitenantas Zenonas Seliokas susižiedavo su Audrone Kuraite, neseniai atvykusia iš Australijos. Zenonas veiklus skautas talkininkavo keletą metų savo tėveliui Kazimierui Seliokui Water-

STASIO BARO, NERIJOS LINKEVIČIŪTĖS ir PROF. V. JAKUBĖNO koncertas rengiamas sausio mėn. 25 d. 7 val. vakaro Naujosios parapijos salėje, šv. Kazimiero vardo liuanistinės mokyklos tėvų komitetas didžiulios pajėgos sutelkti tokias stiprias menines pajėgas šiam koncertui ir tikisi tuo atsilyginsiant Clevelando lietuviškai visuomenei už ligšiolinį visokeriopą mūsų liuanistinės mokyklos rėmimą. Stasys Baras ir prof. V. Jakubėnas yra visiems gerai žinomi ir labai laukiami svečiai. Nerija Linkevičiūtė taip pat nėra clevelandiečiams svetima ir sparčiai kylanti jauna dainininkė. Rengėjai nuoširdžiai kviečia visus kaip vieną į šį liuanistinei mokyklai paremti koncertą. Po koncerto seks vaišės ir šokiai.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

East Cleveland

2 šeimų, 5-5, rūšys po visu namu, 2 gazo pečiai, 2 garažai, palikimas, prašo \$16,900. Duokit pasiūlymą!

1 šeimos, 4 mieg. kambariai, geras gazo pečius. Netoli Show High mokyklos. \$13,500.

Šv. Jurgio parapijoje

1 šeimos, 3 miegamųjų, rūšys po visu namu, moderniškas šildymas gazu, garažas.

Įmokėjimas -- 350 dol., mėnesiniai mokėjimai po 82 dol.

2-jų šeimų, 5-5. Rūšys po visu namu. 2 geri gazo pečiai. E. 71 gt. arčiau St. Clair. \$11,700.

3 šeimų, 3-3-5, 2 nauji garažai, gerame stovyje. Mėnesinės pajamos \$170. Prašo \$12,500.

2 šeimų, 5-6, 2 geri gazo pečiai, variniai vandens vamzdžiai, 3 garažai. \$9800. Galite pirkti su \$500 įmokėjimu. Paskaičiuokite! Jums duos daug kartų daugiau nuosimčių, kaip banke.

Geras, mūrinis pastatas su 2 krautuvėmis ir 3 butais ir šalia dar 2 kraut. Puikiam stovyje. Apie \$5,000 įmokėti.

Lietuviai bendradarbiai: Alg. Dailidė ir John Lorenz 13229 Superior Ave. UL 1-6666

Visais apdraudus reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudus įstaigų Clevelande. Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

ATSTOVAS VYT. SENKUS WO 1-6820 M. A. SCHNEIDER CO. 2710 Lorain Ave., Cleveland, Ohio

PARENGIMŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių salėje. Rengia LB Clevelando I apyl. valdyba.

SAUSIO 4 D. Slovėnų salėje Aid. Stempužienės ir Jono Vaznelio koncertas. Rengia Ateities Klubas.

SAUSIO 5 D. Šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos kalėdinė eglutė.

SAUSIO 11 D. 1964 -- Korpi Neo-Lithuania tradicinis balius.

SAUSIO 18 D. Lietuviams Būdžiams remti valdyba ruošia blynų balių-vakarą šv. Jurgio parapijos salėje.

SAUSIO 25 D. Šv. Kazimiero liuanistinei mokyklai paremti koncertas - balius Nauj. parapijos salėje.

VASARIO 1 D. Chicago "Antrojo kaimo" pastatymas šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia Putnamo vienuolyno senelių prieglauda remti komitetas.

VASARIO 8 D. LTM Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas - balius šv. Jurgio parapijos salėje.

VASARIO 16 D. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia ALT skyrius.

VASARIO 23 D. D.L.K. Birutės Draugija ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 1 D. Dail. K. Žoromskio dailės kūrinių parodos atidarymas Čiurlionio ansamblio namuose.

KOVO 1 D. Kaziuko mugė šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 15 D. L.T.M. Čiurlionio ansamblio metinis koncertas Cleveland Institute of Music salėje.

BALANDŽIO 4 D. Lit. Vysk. M. Valančiaus mokyklos metinis balius, šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 11 D. Pilėnų skautų tunto vakaras - koncertas šv. Jurgio parapijos salėje.

BALANDŽIO 25 D. Putnamo vienuolyno senelių prieglauda remti komiteto labdarybės vakaras. Programoj Juzė Krištolaitytė ir vasarinių rūbų demonstravimas.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

VYRIŠKI RŪBAI

SIUVAMI PAGAL JŪSŲ FIGŪROS IŠMIERAS, PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ

- KOSTIUMAI • PALTAI
- FORMALŪS RŪBAI • UNIFORMOS

Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje

„SIMPSON“ kompanijos siuvyklose.

Didelis pasirinkimas -- vietinių ir užsieninių medžiagų.

NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI

JONAS H. AKŠYS

6645 S. WINCHESTER AVE., CHICAGO 36, ILL. Telefonas 925-5179

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto. Kainos: Paltai nuo \$80 iki... Kostiumai nuo \$85 iki...

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- STREGA -- Liquer. Import. from Italy... 5th \$5.75
- KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
- NAPOLEON Vermouth. Import. from France... 5th \$1.19
- Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
- PORT. SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$ .69

- ST. REMY BRAND. Import. from France... 5th \$3.98
- LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$ .98
- BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$ .98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* LIETUVOS PREZIDENTO A. SMETONOS 20 metų mirties sukakties minėjimui rengti iniciatyvos imasi A.L. Tautinės Sąjungos 12-to skyriaus valdyba, kviesdama ir kitas organizacijas prisidėti.

Tos tragiškos mirties sukaktis bus paminėta sekmadienį, sausio 12 d., sekančia tvarka: Naujos parapijos bažnyčioje 10 val. bus šeimos mišios už a.a. Antano Smetonos vėlę.

Po pamaldų vyksta organizuotai į Knollwood kapines, kur mauzoliejuje bus pasakytos trumpos kalbos ir padėti vainikai.

Tą dieną po pietų, Čiurlionio ansamblio namuose, bus akademinis Lietuvos Prezidento paminėjimas. Dalyvauti kviečiami visi.

Plačiau apie tos visos dienos programą bus pranešta vėliau. Organizacijos, norinčios prisidėti prie minėjimo, prašomos pranešti raštu ALTS 12-to skyriaus pirmininkui K.S. Karpiui, 345 E. 222nd Street, Euclid 23.

ALTS NARIAMS

ALT Sąjungos 12-to skyriaus nariams primenama, kad skyriaus metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio 5 d., Lietuvių salėje, po pamaldų. Bus renkama 1964 metams valdyba, bus duota apyskaita už surengtą koncertą ir pristatytas išdo stovis. Svarbiausia, tai Lietuvos Prezidento Antano Smetonos 20 metų mirties sukakties paminėjimo ruošia.

Prezidentas Antanas Smetona tragiškai mirė Clevelande 1944 metų sausio 9 d., palaidotas sausio 13 d.

Nutarta dalyvauti velionio šeimos užsakytoje pamaldose naujoje parapijoje sekmadienį, sausio 12 d., ir iš bažnyčios vykti į Knollwood mauzoliejų.

Po pietų, Čiurlionio Ansamblio patalpose įvyks akademinis

LB I apyl. pirm. F. Eidimas (dešinėje) apdovanoja tautinę vėliavę atsižymėjusius moksleivius: Augulytę, Gailiulytę, Kavaliūnaitę ir Gasparaitį.

Prezidento mirties minėjimas. Dalyvauti kviečiama visa visuomenė.

Valdyba

* TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS FILMAS buvo parodytas Lietuvių salėje gruodžio 21 d. ir sukėlė žiūrovų susidomėjimą, nors pats rodymas nebuvo tiksliai sutvarkytas. Didžiausias trūkumas buvo tai, kad neturėta atitinkamo dydžio ekrano. Tačiau po pirmo bandymo Clevelande ateityje bus progų tai atitaisyti. Vaizdai buvo aiškūs, gražūs ir tokie įdomūs, kad žiūrovai norėjo daugiau, sakė filmas buvo pertrumpas.

Vakaras buvo žmonėms nepatogus tuo, kad pusę dienos snigo, oras buvo šaltas, ir be to, per arti Kalėdos. Tačiau, jei ne gruodžio 21, rodymas būtų nukeltas keliems mėnesiams. To vakaro rengėjai, Bendruomenės I Apylinkė, kitaip negalėjo padaryti. Anksčiau pora savaitių rengti nebuvo galima, nes filmas nebuvo sutvarkytas rodymui.

Vakaro programos metu buvo pagerbtas clevelandiečių jaunimas, dalyvavęs šokių šventėje Chicagoje. Buvo apdovanoti vėliavukėmis mokslus baigę jaunuoliai ir pristatyta 1963 metų Clevelando iškilioji pilietė Ingrida Stasaitė. Lietuviams gydytojams buvo įteikta "Aleksandro" knyga.

Kalbėjo St. Barzdukas, ir Dr. Algirdas Nasvytis apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Apie Lietuvių Fondą platesnį pranešimą padarė Dr. Antanas

Razma, Lietuvių Fondo Tarybos pirmininkas, iš Wilmington, III. Programą vedė F. Eidimas ir K. S. Karpius.

* MATILDA STASAITĖ, Villa Angela akademijos mokinė, gruodžio mėn. 15 d. dalyvavo Kalėdų eglutės papuošalų parodoje su savo iš šiaudelių pagamintais eksponatais, Chicagoje, Jaunimo Centre. Jos pagaminti papuošalai vaizdavo Lietuvos kryžių viršūnes, stogo žirgelius, stilizuotas tulpes.

* A. BALAŠAITIENĖ, Vysk. M. Valančiaus Lituanistinės mokyklos mokytoja, skaitė paskaitą Clevelando giedrėninkams. Paskaita lietė šių dienų moters-mergaitės pareigas ir teises. Klausytojos parodė didelį susidomėjimą paskaita ir aktyviai dalyvavo diskusijose. Visos dėkingos A. Balašaitienei už turiningą paskaitą.

* ALRK MOTERŲ S-GOS 36 KUOPA, reikšdama padėką už talkininkavimą, Dirvai prisiuntė 5 dol. auką.

* LIETUVIŲ BUDŽIAMS REMTI VALDYBOS užgavėnių balius įvyks sausio 18 d. 7:30 v.v. Šv. Jurgio parapijos salėje. Pakvietimus maloniai prašoma įsigyti iš anksto, nes prie įėjimo pakvietimų nebus galima įsigyti. Tik moksleiviams bus daroma išimtis.

Pakvietimus galima gauti pas A. Jonaitį telef. 531-4608, J. Kal-

vaitį tel. EN 1-5344 ir pas I. Vissocką tel 371-9796.

Lietuviai budžiai vaidins 1863 m. sukilimo vaizdėlį. Šokiams gros orkestras.

* IŠGARSĖJE KREPŠINIO AKROBATAI -- Harlem Globetrotters -- pasirodys Clevelande Naujų Metų dieną, sausio 1, 7 val. 30 min. Arenoje. Bilietų kainos po 3,50 - 3 - 2,50 ir 2 dol. Vairams iki 12 metų amžiaus duodama 1 dol nuolaida nuo tų kainų.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Clevelando visuomenė organizuotai pasitiks 1964 metus Lietuvių Salėje, kur tradicinį metų pasikeitimą ruošia LBI apylinkė.

Savo lietuviškos dainos garsų jungtyje įsijautęs Čiurlionio ansamblis Naujuosius Metus sulaukia savo namuose ir savo senųjų ir naujųjų dainos mylėtojų tarpe.

Gydytojų draugija, kasmet ruošusi savybėje Naujų Metų sutikimą, šiemet tos tradicijos atsisakė.

Kaip kas besiruošų sutikti viltingesnius 1964 metus, visus lydi geriausi linkėjimai.

* ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS MOKYKLOS Kalėdų Eglutė įvyks 1964 m. sausio 5 d., 3 val. p.p. naujosios parapijos salėje. Mokinių tėvai prašomi nupirkti dovanas, jas supakuoti, užrašyti mokinio vardą, pavardę, skyrių ir atnešti į eglutę. Dovanų vieno dolerio vertės.

Kalėdų senelis įteiks dovanas ir mokyklos nelankantiems mokiniams, jei jų tėvai jomis pasirūpins.

Tėvai ir visuomenė nuoširdžiai prašoma eglutėje dalyvauti.

Skaityk ir platink DIRVĄ

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

EAGLE STAMPS JUMS PADEDA TAUPYTI MAY'S KRAUTUVĖSE

MAY'S BASEMENTS

DIDŽIULIS POKALĖDINIS PALTŲ IŠPARDAVIMAS

Kainavę nuo 29.99
iki 39.99

\$20

DYDŽIAI:

Juniorėms 5 iki 15
Paugėjusioms 6 iki 16
Panelėms 8 iki 18
Pusiniai dydžiai 14 1/2 iki 24 1/2

MEDŽIAGOS:

* Vilnos Meltonas
* Vilnos Pliušas
* Vilnos Zibelinas
* Vilnos Gelumbė
* Vilnos lygi
* Vilnos kamuota
* Naujoviški vilnos audiniai

STILIAI:

* Grakščių linijų
* Liepsningų linijų
* Chesterfieldai
* Iki pasmakrės apykaklės
* Pastatomos apykaklės
* Apvalios apykaklės
* Užriestos apykaklės
* Dvieiliai
* Vienaeiliai
* Plaukuotų kraštų stiliai
Orlono akryloko, medvilnės pamušalai.

SPALVOS:

* Pilki
* Rudi
* Karališki
* Rusvi
* Juodi
* Žali
* Žalsvi
* Lygūs
* Kampuoti

BASEMENT WOMEN'S COAT DEPARTMENT, THE MAY COMPANY, DOWNTOWN AND BRANCHES

ALDONA STEMPUŽIENĖ

JONAS VAZNELIS

ALEKSANDRAS KUČIŪNAS

KONCERTAS -- BALIUS

1964 m. sausio mėn. 4 d.
šeštadienį, 7.30 val. vak.

SLOVĖNŲ AUDITORIJA,
6409 St. Clair Ave.

DALYVAUJA: solistai

ALDONA STEMPUŽIENĖ

Mezzosopranas

JONAS VAZNELIS

Bosas

ALEKSANDRAS KUČIŪNAS

Prie piano

Šokiai, grojant Melody
Orkestrui

VAIŠĖS PRIE ATSKIRŲ STALŲ

Bilietai po 3 dol., 2, 50 ir 1, 50.

BILIETAI GAUNAMI: Spaudos Kioske, Dirvoje,
Patria krautuvėje ir koncerto dieną kasoje.
Telefonu užsakyti galima:

J. Mikonis: IV 1-6900 arba KE 1-2190
ir pas Ateities Klubo narius.

RENGIA ATEITIES KLUBAS

DIRVA

Nr. 147

1963 m. gruodžio 30 d.

KAS IR KUR?

* PRELATAS JONAS AMBONAS, Harfordo, Conn. ilgametis šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonas, mirė gruodžio 19 d., sulaukęs 94 m. amžiaus.

* DAIL. JURGIO KESTUČIO RAČKAUS KŪRINIŲ PARODA įvyksta Chicagoje Čiurlionio Galerijoje, sausio 4-12 dienomis. Dail. Račkus lietuvių visuomenei dar nėra plačiai pažįstamas, bet savo parodas jis jau yra turėjęs Paryžiuje, Londone, Barcelonoje, Toronte ir Montrealyje. Jo darbai visur buvo meno kritikų labai teigiamai įvertinti. Dail. Račkus yra gimęs Lietuvoje 1927 metais, nuo 1934 metų gyvena Kanadoje, bet nėra nutraukęs ryšių su lietuviais.

Čiurlionio Galerijoje dail. Račkaus paroda atidaroma sausio 4 d. (šeštadienį) 7:30 val. vakare. Parodą ruošia Šviesos-Santaros Kolegijos Chicago skyrius.

• Tradicinis Chicago lietuvių inžinierių ir architektų Sąjungos balius įvyksta 1964 m. sausio mėn. 25 dieną The DRAKE viešbučio patalpose, Lake Shore Drive ir Upper Michigan Avenue kampa, Chicagoje. 7 v. vak. priėmimas French Room, 8 v. bendra iškilminga vakariėnė Gold Coast Balroom. Šokiams gros žinomas savo europine muzika Fredy Fisher 15 asmenų orkestras. Kvietimus įsigyti ir status užsisakyti galima DAINA Television, 3321 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill., Tel. CLifside 4-5665, arba MARGINUOSE, 2511 West 69th Street, Chicago 29, Ill., Telefonas PROspect 8-4585. Stalai paruošti 10 asmenų. Reikalui esant galima padidinti iki 12. Baliaus pelnas skiriamas lietuvių kultūriniais reikalingams.

Staiga mirus Lietuvos miškų urėdui A. A. Juozui GAUDUŠUI Detroito, nuširdžiai užjaučiame liūdinčius jo brolius, gimines ir kitus artimuosius.

A. L. Tautinės Sąjungos
Detroito Skyrius

KOMPOZITORIUI

KAZIMIERUI VIKTORUI

BANAČIUI

mirus, nuširdžiai užuojautą reiškiamo jo seseriai Saliemėjai Banaitytei-Nasvytienei, jo broliui inž. Broniui Banaičiui, jų giminėms ir artimiesiems.

Steponas ir Juzė Nasvyčiai
Birutė Nasvytytė ir Julius Smetonai
Aldona Nasvytytė ir Juozas Augustinavičiai
Algirdas ir Brigita Nasvyčiai
Jaunutis Nasvytis

Dr. Bronius Nemickas - profesorius ir visuomenininkas

Good Counsel Kolegija, kurioje dr. Br. Nemickas jau nuo 1959 m. dėsto Vakarų civilizacijos kursą, įvertindama jo akademinį darbą ir mokslinę pažangą, pakėlė jį į profesorius.

Pradėjus dėstyti toje kolegijoje, dr. Br. Nemickas dirbo lektoriaus teisėmis, o jau po metų buvo priimtas į tatinus instruktorius, priskiriamas į politinių mokslų katedrai.

Iki šio laiko jis yra skaitęs pakaitomis šiuos kursus: Rusijos istoriją, sovietinę sistemą, politinę ekonomiką ir valstybės mokslą.

Būdinga, kad dr. Br. Nemickas tik dabar, oficialiai pripažinus jam profesoriaus titulą, jo nebevengia bent oficialiuose raštuose, nežiūrint to, kad toje kolegijoje

je jis buvo mokytojo personalo nariu 5 metus.

Dr. Bronius Nemickas, rokiškėnas, nesitenkino baigęs Šiaulių Mokytojų Seminariją ir Vytauto Didžiojo Universiteto teisių fakultetą. Teisių mokslą jis papildė Hamburgo universitete 1934-1936 m., kur išspecializavęs jūrų teisėje, buvo paskirtas Klaipėdos uosto ir susisiekimo ministerijos juriskonsultu. Gi jo iš-eivijos kelias taip pat atžymimas įsigytu teisių daktaro laipsniu Hamburgo Univ. 1947 m., disertacijai pasirinkus temą "Laisvės blokada".

Tenka pastebėti, kad dr. Br. Nemickas tokios mokslo pažangos ir erudicijos atsiekti ne laisvai "studentaujant", bet užsidirbant sau ir savo šeimai pragyvenimui ir mokslapinigams dirbant mokytoju, valdininkaujant ir pan.

Prieš pat pirmąjį bolševikmetį jam teko būti Tauragės notaru. Atėjus okupacijai, teko paragauti ir komunistinio kalėjimo duonos Tauragėje ir Kaune.

Būdamas nuo pat mažens tautinių ir giliai patriotinių įsitikinimų, dr. Br. Nemickas neliko užsidaręs tarp mokslo knygų ir keturių bibliotekos sienų. Jis aktyvus ir iškilus visuomeniniame darbe.

Lietuvoje, be kitų įvairių pareigų, jis buvo vienuoliausiu Jaunosios Lietuvos organizatorių ir centro valdybos nariu, Korp! Neo-Lithuania pirmininku. Nuo 1944 m. Vliko vicepirmininkas, vėliau gen. sekretorius. Tremitėje, Vokietijoje, visose kadencijose Liet. tautinio sąjūdžio C.V. vicepirmininkas, o 1949 m. Vliko vykd. tarybos finansų valdytojas.

Nuo 1951 m. Lietuvos Laisvės Komiteto narys ir šioje kadencijoje Lietuvos Nepriklausomybės Tautos pirmininkas, taip pat ir Amerikos Liet. Taut. S-gos centro valdybos vicepirmininkas, A.L.B. ir ALT Tarybos narys.

Kada taip prabėgimais peržvelgi jo mokslo pažangos ir visuomeninės veiklos kelią ir jungi jo asmens būdo bruožus, kyla klausimas, kaip tame šalto ir, sakykime, lėto būdo žmoguje gali tilpti energijos šaltiniai, kad atsiektų ir atlikus jau vien tai, kas taip konspektyviai čia suminėta. O kur dar gausios ir mokslus einančios šeimos rūpesčiai? Nėra abejonės, kad čia rasime nuopelnų ir ponios Nemickienės ir sūnų pastangose.

Dr. Br. Nemicko būdai titulai savaime neprilimpa. Jei jie atsiranda, jų šaltinių reikia ieškoti to žmogaus gyvenimo ir siekių, kieto darbo ir aukštesnių idealų šaltiniuose. Juos rasime ne dr. Broniaus sarkazme, jo aštrokame humore ar kartais net abejonės sukeliančioje išorinės energijos stokoje. Greičiausia, jie glūdi jo nuosavoje sąmonėje, jo uždaramame "aš", prie kurio prieiti ir tais šaltiniais naudotis valia tik jam vienam.

Šia proga mename tautinės srovės ir lietuvių visuomenės veikėją ne naują titulą prisisegus. Tų titulių jis ir taip turi pakankamai. Mename jį, kaip pripažintą ir įvertintą mokslo vyrą, savo jėgas ir darbą pašvenčiantį lietuviškai visuomenei, jos tautinei garbei ir pasididžiavimui.

JUOZAS F. GRIBAUSKAS, St. Anthony Savings & Loan Association vedėjas, 1447 South 49th Court, Cicero, Illinois, praneša, kad bendrovės turtas viršija \$27,600,000.00 ir kad dividendai vėl buvo išmokami be pertraukos nuo 1922 metų. Dividendai visoms taupymo sąskaitoms yra išmokami kas 90 dienų, ir todėl jūsų padėti pinigai neša jums didesnę pelną. Ant investicijų dabartinis 4 1/2% dividendas prisijunčiamas čekiu taupytojams į namus keturis kartus per metus. Ši sąskaita yra rekomenduojama pensininkams, kurie gyvena iš nuosimčių ir kuriems nepatogu važinėti pasimti dividendus.

St. Anthony Taupymo Bendrovėje galite pasirinkti taupymo rūšį, kuri yra jums patogiausia, pagal jūsų išgales ir kuri neš jums didžiausią pelną. Padėti pinigai yra apdrausti iki \$10,000.00 Federalinės Valdžios Agentūros. Visi yra Juozas Gribauskas kviečiami atidaryti taupymo sąskaitą kad ir su nedidele pinigų suma ir įsitinkinti bendrovės saugumu ir mokamu pelnu jūsų indėliams.

Dabartinis laikas vyksta "Stain-

less Club" vėjus ir galite įsigyti šakučių, peilių ir šaukštų komplektus. Padėdami \$100.00 ar daugiau į taupymo sąskaitą, pradžia gaus nemokamai vieną komplektą. Dėl platesnių informacijų, kviečiame atsilankyti į bendrovės raštinę arba telefonuoti 656-6330, arba 242-4395.

AUKOS DIRVAI

R. Blūdninkas, Rochester 4.00
P. Budininkas, Gary 5.00
K. Šimulis, Lemont 4.00
J. Upienė, Dorchester 1.00
K. Česna, Worcester 4.00
K. Andruškevičius,
Chomede 4.00
V. Lozoraitis, Linden 2.00
A. Vileniškis, Dorchester ... 2.00
A.L.R. K. (motery) 36
kuopa, Cleveland 5.00
A. Steponavičius, Cleveland 2.00
Dr. K. Pautienis, Cleveland 5.00
Walter Dilis, East Orange .. 5.00
A. Vagelis, Worcester 4.00
A. Nasvytis, Cleveland 2.00
J. Sniečkus, Cleveland 2.00
J. Baublys, Detroit 4.00
Jaunimo Centras Chicago .. 10.00

Poečiai K. Grigaitytei-Graudienėi, laimėjusiai poezijos premiją, Newarko lietuviai buvo suruošę pagerbimą, kurio metu LB apyg. vicepirm. Iz. Dilienė laureatę įteikia gėlių puokštę.

Vyt. Maželio nuotrauka

NAUJA NEO-LITHUANIA FILISTERIŲ VALDYBA

Gruodžio 21 d., Lietuvių Atletų Klube, Brooklyne, N.Y. įvyko Korp! Neo-Lithuania Filisterių Sąjungos New Yorke metinis susirinkimas, kurį pradėdant pirm. Antanas Diržys kvietė atsisotijimu ir tylos minute pagerbti iš gyvųjų tarpo šiais metais išsiskyrusį kolegą Petrą Ulėną.

Vienu iš svarbiųjų šio susirinkimo dienotvarkės klausimų buvo Filisterių S-gos statuto projekto svarstymas, kuris po išsamių diskusijų buvo susirinkimo priimtas.

Statuto pirmasis ir pats svarbiausias punktas nusako Filisterių Sąjungos pagrindinį tikslą, būtent: 1. a) Filisterių S-ga teikia moralinę ir medžiaginę paramą studijuojantiems korporacijos nariams;

Šio straipsnio reikšmę patvirtino ir S-gos pirmininkas A. Diržys savo veiklos pranešime tarp kitko pabrėždamas, kad Filisterių Sąjungos buvimas pasiteisino, nes ji yra didelė pagalba jauniems, kuriems toks užnugaris labai ir labai reikalingas.

Be to, jis užakcentavo, kad ši valdyba dirbo prisilaikydama principo, kad, ką skelbi, tą reikia ir vykdyti, ką veiki, tuo reikia ir tikėti.

Juozas Maurukas padarė pranešimą apie finansinį stovį. Diskusijose dalyvavo dr. B. Nemickas, A. Senikas, J. Kiaunė, K. Silūnas ir k.

Išrinkta nauja Korp! Neo-Lithuania Filisterių Sąjungos New Yorke valdyba: S. Mackevičius, G. Kumpikaitė, A. Budreckis, J. Maurukas ir J. Valiukėnas. Kontrolės komisijon J. Kiaunė ir M. Ulėnienė.

Susirinkime dalyvavo ir Korporacijos pirm. A. Sperauskas.

BOSTON

* STEPONO IR VALETNINOS MINKŲ vad. lietuvių radijo programos Bostone sukaktuvinis balius įvyks balandžio 26 d. Bostono Lietuvių Piliečių Klube. Bus gražuolės rinkimai ir talentų pasirodymai. Rengėjai prašo kitų organizacijų tą dieną Bostone neuošti parengimų, kad visi kartu galėtų atšvęsti radijo programos 30 m. sukaktį.

Pranešama giminėms ir pažįstamiems, kad 1963 m. gruodžio 21 d. mirė

JANINA MILAŠEVIČIENĖ,

mylima Adalberto žmona, pasižventusi motina Reginos, Mindaugo ir Ramunės D'Appolito, miela sesuo Sofijos Huk.

Iškilmingos pamaldos už mirusios vėlė buvo atlaikytos Our Lady of The Scapular bažnyčioje, New Yorke. ir palaidota gruodžio 24 d.

Mirus

A. A. Janinai MILAŠEVIČIENEI

širdingą užuojautą reiškia jos vyrui, sūnui Adalbertui-Mindaugui, dukroms Ramunei ir Reginai, žentui ir seseriai Sofijai

Vanda Judzentavičiūtė
Irena ir Mečys Pranevičiai

Naujųjų -- 1964 metų proga, Lietuvių Veteranų Sąjunga RAMOVĖ sveikina visus veiksmius, kovojančius dėl LIETUVOS laisvės ir nepriklausomybės, Nepriklausomos Lietuvos diplomatus, visas lietuviškas patriotines organizacijas, ginklo brolius ramovėnus, seses ir brolius lietuvių pavergetoje Lietuvoje ir visame pasaulyje.

Su nepalaužiamu ryžtu ir didžia viltimi žvelgdami į ateitį, tvirtai tikime, kad teisybė nugalės smurtą ir mūsų Tėvynei Lietuvai vėl išauš laisvės rytojais.

Lietuvių Veteranų Sąjunga RAMOVĖ